

Autor:	Michał Zięba
Tytuł:	Model oceny ryzyka w transporcie kolejowym w kontekście wdrażania interoperacyjności systemu kolei w Polsce
Stron	171
Rysunków	16
Tabel	18
Pozycji bibliograficznych	116
Dodatków	0
Załączników	0

Słowa kluczowe: zarządzanie ryzykiem, ryzyko w transporcie kolejowym, metody oceny ryzyka, interoperacyjność, Techniczne Specyfikacje Interoperacyjności.

Rozprawa poświęcona jest zagadnieniu przeprowadzania oceny ryzyka w transporcie kolejowym w Polsce. Szczególną uwagę poświęcono ocenie ryzyka dokonywanej w wyniku zmian w systemie kolei wprowadzanych przez przewoźników kolejowych, zarządców infrastruktury, podmioty odpowiedzialne za utrzymanie pojazdów kolejowych oraz przez producentów wyrobów stosowanych w kolejnictwie. System kolejowy w Polsce podlega intensywnym zmianom wywołanym inwestycjami w modernizację linii kolejowych, zakup i wdrożenie do eksploatacji nowych typów pojazdów kolejowych. Dochodzi w związku z tym m.in. do modernizacji oraz budowy nowych podsystemów strukturalnych. Zmianom o charakterze technicznym towarzyszą zmiany w podsystemach funkcjonalnych a przede wszystkim w podsystemie: „Utrzymanie” i „Ruch kolejowy”.

Przegląd literatury pozwolił na zidentyfikowanie luki badawczej na styku Dyrektywy w sprawie bezpieczeństwa oraz Dyrektywy w sprawie interoperacyjności oraz sprecyzowanie wyzwań stojących przed polskim systemem kolei stosującym rozporządzenie Komisji nr 402/2013 określające wspólną metodę bezpieczeństwa w zakresie wyceny i oceny ryzyka. W rozprawie przedstawiono propozycję holistycznego modelu oceny ryzyka, w którym uwzględnione zostały zarówno aspekty techniczne, eksploatacyjne, organizacyjne, czynnik ludzki oraz zagadnienie ryzyka na interfejsach pomiędzy podsystemami strukturalnymi i funkcjonalnymi.

W rozprawie dokonano m.in. analizy zadań poszczególnych uczestników polskiego systemu kolei podczas wdrażania interoperacyjności, identyfikacji źródeł ryzyka w trakcie realizacji zadań przez cztery podstawowe kategorie uczestników procesu transportowego, analizy dotychczasowych postępów we wdrażaniu interoperacyjności i problemów związanych ze zarządzaniem ryzykiem.

Rozprawa przedstawia statystyki agregowane przez Prezesa Urzędu Transportu Kolejowego na temat ilości wdrożonych zmian w systemie kolei i ilości przeprowadzonych ocen ryzyka w wyniku uznania zmian za znaczące. Znikoma liczba sytuacji, gdy wprowadzający zmianę przeprowadza pełen proces oceny ryzyka tj. stosuje środki bezpieczeństwa i angażuje jednostkę oceniającą spowodowała sformułowanie tezy o potrzebie zmian w dotychczasowym modelu oceny ryzyka.

Dysertacja przedstawia również przykłady niewłaściwego i niepełnego procesu oceny ryzyka, co doprowadziło w konsekwencji do powstania wypadków kolejowych podlegających badaniu przez Państwową Komisję Badania Wypadków Kolejowych. W przedostatnim rozdziale dysertacji, holistyczny model oceny ryzyka został zweryfikowany oraz przedstawione zostały przykłady jego zastosowania w warunkach polskich. Wykazano, że stosowanie modelu pozwoli na utrzymanie stanu bezpieczeństwa na akceptowalnym poziomie.